

Shakespeare: Rómeó és Júlia

A GENERÁCIÓS KÜLÖNBSÉGEK DRÁMÁJA

1. Shakespeare drámájának egyik sokat emlegetett erénye annak nyelvezete. Az angol mű magyar fordításban többek között Kosztolányi Dezsőtől, Mészöly Dezsőtől és Varró Dánieltől is olvasható.

Egy-egy részletet olvashatsz az általuk készített fordításokból! Válaszd ki a számodra leginkább tetszőt, jellemezd drámai nyelvét! Indokold meg, miért tartod azt a legkiemelkedőbbnek! Ha jól beszélsz angolul, érdekességképpen olvasd el az eredeti, 1595-ös shakespeare-i szöveget!

A három műfordítás három különböző korban készült el. Ezt tükrözi szóhasználatuk is. Az első két fordítás nehezebbnek hat, a szépirodalom igényes nyelvhasználata, pl. a fertezett, sarj szavak megnehezítik a megértését. Ám Varró Dániel 2006-os fordítása sokkal könnyebbnek, de mégis tartalommal telinek tűnik! A mai nyelvhasználat jellemzőit fedezhetjük fel: pl. acsarkodás, füleljetek. Úgy érzem, sokkal inkább szól hozzánk ez a fordítás, mint Kosztolányié, vagy Mészöly Dezsőé. Nyelvünk, világszemléletünk, értékrendünk folyamatosan változik, ezért ennek megfelelően frissíteni, aktualizálni lehet a több száz éves műveket anélkül, hogy sérülne az eredeti mű stílusa, mondanivalója.

2. A RÓMEÓ ÉS JÚLIA hangneme nagyon változatos. A humor, gúny és emelkedettség egyaránt megjelenik benne. A társadalmi hierarchiának megfelelő beszéd mód jellemzi szereplőit, így például a szolgák beszéde kevésbé igényes, olykor még vaskosabb tréfák is elhangzanak szájukból.

Keress példát a drámából az alábbi hangnemekre!

- választékos, igényes nyelv
- szójátékok
- humoros, egyszerűbb nyelvhasználat

Az alábbiakban csak néhány példát találsz a műből, több jó megoldás is elfogadható!

Választékos, igényes nyelv:

II. felvonás 2. szín (Erkély-jelenet)

ROMEO

Szól: -

Szólj újra, fényes angyal, mert az éjben
Fejem fölött nekem oly glóriás vagy,
Akár a mennyek szárnyas hírnöke,
A visszatörpanó, döbönt halandók
Fehéren-égre-ámuló szemének,
Míg nézik őt, hogy száll a lusta felhőn,
A lég hullámain és elvitorláz.

JÚLIA

Ó, Romeo, mért vagy te Romeo?
Tagadd meg az atyád, neved hajítsd el,
S ha nem teszed meg, esküdj édesemmé
És nem leszek Capulet én se többé.

ROMEO

Hallgassak-e vagy szóljak-e neki?

JÚLIA

Csak a neved ellenségem, csak az: -
Te önmagad vagy és nem Montague.
Mi az a Montague? se kéz, se láb,
Se kar, se arc, se más efféle része
Az embereknek. Ó, hát légy te más név!
Mi is a név? Mit rózsának hívunk mi,
Bárhogy nevezzük, éppoly illatos.
Így hogyha nem hívnának Romeónak,
E cím híján se volna csorba híred.
Romeo, lökd a porba a neved,
S ezért a névért, mely nem a valód,
Fogd életem.

V. felvonás 3. szín

PÁRIS

Édes virág, nászágyadon virág lesz:
De mennyezetje - jaj - por és kövek!
Édes harmattal öntözöm meg éjjel,
Harmat híján bánat-facsarta könnyel:
Nap szállításával gyászolom sírod,
Mehintem a virággal és sírok.

Szójáték:

I. felvonás 1. szín

SÁMSON

Ha én fölindulok, akkor mindjárt vágok.

GERGELY

Tudod, mit vágsz? Pofákat. De nem a másokét.

II. felvonás 4. szín

BENVOLIO

Itt jön Romeo, itt jön Romeo.

MERCUTIO

Csak a romja ó, csak a romja ó.

II. felvonás I. szín

TYBALT

Mercutio, te egy húron pendülsz Romeóval.

MERCUTIO

Egy húron pendülök? Hát mióta nézel bennünket hegedűsöknek? Ha azonban mindenáron azoknak tartasz, majd elhegedüllek. Itt a nyírettyűm. Ezzel foglak megtáncoltatni. Akkor majd meglátod, hogyan pendülünk egy húron.

Humoros, egyszerűbb nyelvhasználat

I. felvonás 1. szín

SÁMSON

De csak jöjjön ide egy Montague-kutya, tudomisten, fölindulok.

GERGELY

Nézd: aki fölindul, az mozog, ennél fogva ha fölindulsz, el is indulsz. A bátor azonban áll.

SÁMSON

Nem áll. Mihelyt megpillantok egy Montague-kutyát, föl is indulok, meg is állok, mint a cövek. A Montague-ék minden pereputtyát fal mellé szorítom.

II felvonás 4. szín

MERCUTIO

Adjon Isten jó estét, szép hölgy.

DAJKA

Hát már este van?

MERCUTIO

Úgy bizony. Az óra mutatója a te becses pofázmányodon pont éjfélre áll.

DAJKA

Hogy a kórság esne beléd. Miféle ember vagy te?

3. A művet az elmúlt 400 évben rengetegszer feldolgozták. Nézz utána az interneten, kiknek az alkotásai az alábbi művek, melyek a *RÓMEÓ ÉS JÚLIA* legismertebb feldolgozásai!

szerző	műfaj	időpont
Prokofjev	balett	1936
Zeffirelli	film	1968
Berlioz	drámai szimfónia	1839
Gounoud	opera	1867
Bernstein	musical (West Side Story)	1957
Baz Luhrmann	film	1996

4. Rómeó és Júlia a reneszánsz korában titokban, a barátok, a dajka és Lőrinc segítségével találkozhattak. Az éj leple alatt, Júlia erkélyénél vallhattak egymásnak szerelmet. A Vígszínház 2008-as Rómeó és Júlia bemutatója a mai világunkba, sportkocsik és laptopok közé helyezte a fiatalokat. Ehhez a darabjukhoz készült egy rövid film is, mellyel a dráma örökérvényűségét emelték ki.

Tekintsd meg a bejátszást! Képzeld el, hogyan ismerkedhettek volna meg a XXI. században? Hogyan tarthatták volna egymással a kapcsolatot? Miként vallhattak egymásnak szerelmet? Írj 5-10 mondatos fogalmazást, melyben kifejted véleményed!

Mai világunkban, ha ismerkedni akarunk, chatszobákba regisztrálunk, bejelöljük a Facebookon a szimpatikus embereket. Az elektronikus kapcsolattartás sokkal népszerűbb, mint a hagyományos levélváltás, vagy egyszerűen csak a négy szemközti beszélgetés. Nem jövünk zavarba, hiszen láthatatlanok vagyunk. És azt az oldalunkat mutathatjuk, amelyiket csak akarjuk.

Haladni kell a korrall – igen, ez igaz. Ám az igaz szerelmek nem bontakozhatnak ki a képernyő mögé rejtőzve! Elképzelni sem tudom, hogy Rómeó és Júlia a net segítségével ismerkedjenek össze! A két szempár összevillanása kell ahhoz, hogy mély és igaz szerelem érzéséről beszélhessünk.

5. Az alábbiakban a **RÓMEÓ ÉS JÚLIA** képző- és filmművészeti feldolgozásainak képei közül tekinthetsz meg néhányat. Bár mindegyik kép más és más korban, műfajban keletkezett, mégis van olyan motívum, amely mindegyiket összeköti.

Az örökre összetartozás, az igaz, síríg tartó szerelem köteléke fedezhető fel mindegyik képen. Azért jelenhet meg egy mesében, a filmvászonon vagy egy festményen, mert az eredeti mű, Shakespeare *Rómeó és Júliája* is ezt a gondolatot hordozza. A reneszánsz mű lesz a kapocs a XIX. századi festmények, XX. századi filmek, balettelőadások és a XXI. századi mesék között.